

การศึกษาการปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษาของหัวหน้าหมวดวิชาใน
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6

นางจินตนา จันทร์เยี่ยม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2533

ISBN 974-577-392-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016341

11244080

A STUDY OF SUPERVISORY PERFORMANCE OF SUBJECT DIVISION HEADS
IN SECONDARY SCHOOLS
UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION,
EDUCATIONAL REGION SIX.

Mrs. Jintana Janyam

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1990

ISBN 974-577-392-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาการปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษาของหัวหน้าหมวดวิชาใน
 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6

โดย นางจินตนา จันทรเยี่ยม

ภาควิชา บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
 ของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาโทบัณฑิต

[Signature] คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

[Signature]ประธานกรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัฐนิภา คุปรัตน์)

[Signature]อาจารย์ที่ปรึกษา
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์)

[Signature]กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เฌรยอด)

จินตนา จันทรแย้ม : การศึกษาการปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษาของหัวหน้าหมวดวิชาใน
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 (A STUDY OF SUPPERVISORY
PERFORMANCE OF SUBJECT DIVISION HEADS IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE
JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION, EDUCATIONAL
REGION SIX.) อ.ที่ปรึกษา ผศ.วไลรัตน์ บุณยสวัสดิ์, 123 หน้า. ISBN 974-577-392-1

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิบัติงาน และปัญหาในการปฏิบัติงานการนิเทศ
การศึกษาของหัวหน้าหมวดวิชา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่หัวหน้าหมวดวิชาซึ่งกำลังปฏิบัติหน้าที่อยู่ในปีการศึกษา
2532 จำนวน 270 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการและแบบปลายเปิด
เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีใช้บริการทางไปรษณีย์ ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์โดยวิธีแจกแจงความถี่แล้วหาค่า
ร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า หัวหน้าหมวดวิชาส่วนใหญ่ปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาในด้านต่าง ๆ ดังนี้
การประชุมเพื่อวางแผนการจัดการเรียนการสอน ส่วนใหญ่เพื่อจัดเตรียมสื่ออุปกรณ์การสอนโดยจัดซื้อจัดหา
อุปกรณ์การสอนที่จำเป็น การใช้และการปรับปรุงหลักสูตรในระดับชั้นเรียน ส่วนใหญ่สร้างความเข้าใจ
เกี่ยวกับจุดหมาย หลักการ โครงสร้างของหลักสูตรโดยจัดหาเอกสารหลักสูตรให้ครูศึกษาด้วยตนเอง การ
วิเคราะห์ปัญหาเพื่อจัดทำโครงการนิเทศ ส่วนใหญ่ให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาภายในหมวดวิชา
การจัดกิจกรรมการนิเทศภายในหมวดวิชา ส่วนใหญ่ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมหรือฟังการบรรยายด้าน
วิชาการ การติดตามผลการปฏิบัติงาน ส่วนใหญ่ใช้วิธีการสังเกต ซักถาม สัมภาษณ์เป็นส่วนตัว การบริการ
อำนวยความสะดวกในการดำเนินงานตามโครงการนิเทศ ส่วนใหญ่ให้ครูมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการ
ปรับปรุงงานอย่างเต็มที่ การส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนา ส่วนใหญ่ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการบรรยาย
อบรม สัมมนา การประสานความร่วมมือด้านวิชาการ ส่วนใหญ่มอบหมายให้ครูรู้หน้าที่อย่างชัดเจน การ
ประชุมอภิปรายผลการปฏิบัติงานตามโครงการนิเทศ ส่วนใหญ่เปิดโอกาสให้ครูแสดงความคิดเห็นและ
ข้อเสนอแนะต่าง ๆ อย่างเสรี ส่วนปัญหาที่พบจากการปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษา ส่วนใหญ่ได้แก่ปัญหาที่
เกิดจากความไม่พร้อมของบุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณที่มีไม่เพียงพอ และไม่มีเวลาเนื่องจากมีงาน
ในหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติมาก

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

JINTANA JANYAM : A STUDY OF SUPERVISORY PERFORMANCE OF SUBJECT
DIVISION HEADS IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE
DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION, EDUCATIONAL REGION SIX. THESIS
ADVISOR : ASST. PROF. VALAIRAT BOONSWASDI. 123 PP. ISBN 974-577-392-1

The objective of this research was to study the performance and
problem of educational supervision by subject heads in secondary schools under
the jurisdiction of the Department of General Education in Educational Region
six, Two hundred and seventy subject heads were selected as research samples.

Research findings were as follows :

1. Most subject heads performed the following educational supervisory
tasks. 1.1 Concerning the organization of meetings to plan lesson plan, the
division heads prepared the instructional aids by means of purchasing and
procuring the necessary ones. 1.2 Concerning classroom curriculum
implementation and improvement, the division heads clarified the teachers to
understands aims, principle and structure of the prescribed curriculum for
which provision of curriculum materials was given to teachers to study by
themselves. 1.3 Concerning problems analysis in order to set up supervisory
project, the division heads encouraged all teachers to participate in
proposing problems in their respective subject unit. 1.4 Concerning
supervisory activities in subject unit, the division heads encouraged the
teachers to attend in-service training or lectures related to academic topics.
1.5 The follow up of performance, the division heads observed, discussed and
personal interviewed. 1.6 Facilities provided for performing in accordance to
supervisory project, the division heads provided the opportunity and freedom
to express their views for improving the tasks. 1.7 Promotion of personnel
development for teachers, the division heads encouraged the teachers to attend
lecture, in-service training and seminar. 1.8 Co-ordination of academic
co-operation, the division heads gave clear and specific assignment to
teachers and allow them to clarify themselves in their designated
responsibilities. 1.9 Organization of meetings to review the outcome of
supervisory project, the division heads gave the opportunities to teachers to
express their views and propose recommendations.

2. Problem founded from education supervisory performance mostly were
2.1 staffs were not ready to perform the task, 2.2 shortages of materials and
equipment, 2.3 insufficiency budget and 2.4 inadequate time to perform the
task due to overload in routine performance.

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาศึกษา
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิติ *สุจิตตา ชื่นศิริ*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *โสมพ อนุจอม*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยดีเพราะได้รับความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.ณัฐนิภา กุปรักษ์ ประธานกรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เถรยอด กรรมการ
และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ซึ่งได้ให้คำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ตลอดเวลาตั้งแต่
เริ่มต้น ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 7 ท่านที่ได้กรุณา ตรวจสอบแก้ไข ให้ข้อเสนอแนะ
เพื่อปรับปรุงแบบสอบถามเป็นอย่างดี ขอขอบคุณหัวหน้าหมวดวิชาทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการ
ตอบแบบสอบถาม รวมทั้งบัณฑิตวิทยาลัยที่มอบทุนอุดหนุนการวิจัยบางส่วนสำหรับการวิจัย
ครั้งนี้ มา ณ ที่นี้ด้วย

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา - มารดา ที่ได้ปลุกฝังให้เป็นผู้ใฝ่หาความรู้
และขอบคุณ ญาติ - มิตร ที่ได้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

จินตนา จันทรเยี่ยม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ผ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	5
วิธีดำเนินการวิจัย.....	6
การเสนอผลการวิจัย.....	9
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
ความหมายของการนิเทศการศึกษา.....	10
จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา.....	11
หลักการนิเทศการศึกษา.....	13
ความจำเป็นของการนิเทศศึกษานายในโรงเรียน.....	14
งานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าหมวดวิชา.....	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	37

	หน้า
บทที่ 3	
วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล.....	41
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	41
วิธีดำเนินการวิจัย.....	41
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	41
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	43
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	44
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	45
บทที่ 4	
การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	46
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์การปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษา.....	48
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ปัญหาในการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา.....	66
ตอนที่ 4 การปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษาจากแบบสอบถาม ปลายเปิด.....	76
บทที่ 5	
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	77
สรุปผลการวิจัย.....	78
อภิปรายผลการวิจัย.....	84
ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย.....	100
รายการอ้างอิง.....	101
ภาคผนวก.....	107
ประวัติผู้วิจัย.....	123

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนโรงเรียนในแต่ละขนาด.....	42
2	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นหัวหน้าหมวดวิชา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	43
3	สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	46
4	การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาด้านการประชุมเพื่อวางแผนและเตรียมการจัดการเรียนการสอน.....	48
5	การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาด้านการใช้และปรับปรุงหลักสูตรในระดับชั้นเรียน.....	52
6	การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาด้านการวิเคราะห์ปัญหาเพื่อจัดทำโครงการนิเทศภายในหมวดวิชา.....	56
7	การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาด้านการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในหมวดวิชา.....	57
8	การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาด้านการติดตามผลการปฏิบัติงานของครูในหมวดวิชา.....	59
9	การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาด้านการบริการอำนวยความสะดวกในการทำงานตามโครงการนิเทศ.....	60
10	การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาด้านการส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนา.....	61
11	การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาด้านการประสานความร่วมมือด้านวิชาการ....	63
12	การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาด้านการประชุม อภิปรายผลการปฏิบัติงานตามโครงการนิเทศ.....	65
13	ปัญหาในการวางแผนเตรียมการจัดการเรียนการสอน.....	66
14	ปัญหาในการแนะนำเกี่ยวกับการใช้และการปรับปรุงหลักสูตรในระดับชั้นเรียน.....	68

ตารางที่

หน้า

15	ปัญหาในการวิเคราะห์ปัญหาเพื่อจัดทำโครงการนิเทศภายในหมวดวิชา...	69
16	ปัญหาในการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในหมวดวิชา.....	70
17	ปัญหาในการนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานของครูในหมวดวิชา.....	71
18	ปัญหาในการบริการอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานตามโครงการ นิเทศ.....	72
19	ปัญหาในการส่งเสริมครูให้ได้รับการพัฒนา.....	73
20	ปัญหาในการประสานความร่วมมือด้านวิชาการ.....	74
21	ปัญหาในการประชุมอภิปรายผลการปฏิบัติงานตามโครงการนิเทศ.....	75
22	การปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษาจากแบบสอบถามปลายเปิด.....	76